

# Halimione pedunculata

## Saltmålla



**Klass:** Magnoliopsida (tvåhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Caryophyllales (nejlikordningen), **Familj:** Amaranthaceae (amarantväxter), **Släkte:** *Halimione* (saltmållor), **Art:** *Halimione pedunculata* - saltmålla (L.) Aellen  
**Synonymer:** *Obione pedunculata* (L.) Moq., *Halimus pedunculatus* (L.) Wallr., *Atriplex pedunculata* L.

### Kännetecken

Saltmålla är en ettårig, vårgroende, grå ört. I allmänhet är den omkring 1 dm hög, men sträcker sig i enstaka fall till flera dm. Den är ogrenad eller grenad från basen med nedliggande sidogrenar. De nedre bladen är motsatta, de övre strödda, smalt ovala med helbräddad kant och smalnar av till ett bladskäft. Blomställningen är långsträckt med oansenliga, enkönade blommor. Efter blomningen växer fruktskaften ut till 1–3 cm längd. Frukten omges av treflikiga förblad, som är fastvuxna vid frukten. Deras mittflik är ganska liten, medan de två sidoställda böjer sig hornlikt utåt, vilket ger fruktställningen ett mycket karakteristiskt utseende. Blomningstiden är från juli till september. En närstående grå målla, portlakmålla, är flerårig med förvedad stambas och har oskaftade frukter.

### Utbredning och status

Saltmålla växer i Sydsverige, både vid Väst- och Östkusten. I Skåne, Halland och Bohuslän förekommer den tämligen regelbundet där dess speciella biotoper finns. Även på Öland och Gotland finns den på lämpliga lokaler, men här är frekvensen tydligen i avtagande. Några tidigare förekomster i Blekinge och Småland är numera utgångna. I Norden för övrigt finns arten i Danmark, där den är i avtagande, men förekommer ännu lokalt i stora populationer, framför allt på Jyllands västkust. Totalutbredningen sträcker sig från kuster i Sibirien och sydöstra Europa till Spanien, England och Baltikum. Även några europeiska inlandsförekomster på saltrik mark är kända.

### Ekologi

Saltmålla förekommer på havsstränder, framför allt på strandängar, på mark med finsand med lerinblandning, i gles, lågvuxen vegetation. Den växer dels på den nedre landstranden, där den tidvis blir vattendränkt, dels på mellersta och övre landstranden, framför allt där marken anrikats på salt, i s k saltskonor. Regelbundna följeslagare till saltmållan är andra salttåliga växter som glasört, saltört, havsnarv och revigt saltgräs. Arten kan även förekomma på driftbankar och blir då ofta storvuxen och rikgrenig.

### Hot

Saltmållan konkurreras lätt ut om vegetationen sluter sig därför att betet upphört eller på grund av övergödning från avlopp etc.

### Åtgärder

Bete tycks vara en viktig förutsättning för att saltmållan skall trivas, både genom att växtligheten då hålls låg och genom att betesdjurens tramp skapar luckor i vegetationen, som underlättar etableringen. Ett ganska hårt betestryck bör alltså i första hand fortsätta. Arten tycks vara gynnad av gåsbyte, men klarar färbete dåligt. I andra hand bör andra åtgärder vidtas som hindrar igenväxning och gynnar vegetationsfria luckor på strandängarna. Övergödning av växtplatserna måste undvikas. Förutsättningarna för frögroning, etablering och spridning bör undersökas. Saltmålla bör övervakas av floraväktare.

## Övrigt

---

Utländska namn – NO: Saltmelde, DK: Stilket kilebæger, GB: Pedunculate Sea-purslane.

## Naturvård

---

**Konventioner:** Typisk art i 1310 Glasörtstränder (Boreal region (BOR) och Kontinental region (CON)), Typisk art i 1330 Salta strandängar (Boreal region (BOR) och Kontinental region (CON))

## Litteratur

---

- Andersson, U.-B. & Gunnarsson, T. 2006. Floraväktarrapport 2005 Ölands botaniska förening. *Krutbrännaren* 15 (1): 3–49.
- Bertilsson, A. m fl 2002. Västergötlands flora. Lund.
- Blomgren, E. 2005. Floraväktarverksamheten i Bohuslän. Årsrapport 2004. Föreningen Bohusläns flora.
- Georgson, K. m fl 1997. Hallands flora. Lund.
- Gillner, V. 1960. Vegetations- und Standortsundersuchungen in den Strandwiesen der schwedischen Westküste. *Acta Phytogeogr. Suec.* 43.
- Hansen, A. & Pedersen, A. 1965. Chenopodiaceernes og Amaranthaceernes udbredelse i Danmark. *Bot. Tidsskr.* 63: 205–288.
- Johansson, O., Ekstam, U. & Forshed, N. 1986. Havsstrandängar. LT/Naturvårdsverket, Stockholm.
- Kraft, J. 1987. Falsterbohalvöns flora. Växterna vid kusten mellan Malmö och Trelleborg. Lund.
- Rydberg, H & Wanntorp, H.-E. 2001. Sörmlands Flora. Botaniska Sällskapet i Stockholm.
- Sternier, R. 1922. The continental element in the flora of south Sweden. *Geografiska Annaler* 1922: 221–444.

## Författare

---

Lena Jonsell 1995. ©ArtDatabanken, SLU 2007.